

Hirvasjärven tuulivoimahanke (Kolari) – Metsästäjätapaaminen ja metsästysseurojen jäsenten ryhmähaastattelu 2023

Päiväys	7.2.2024
Laatijat	Haastattelut ja teksti: Sini Kantola ja Eerika Tapio Kartat Otto Bigler ja Lisa Leinonen
Laaduntarkistus	Kati Kankainen
Projektinumero	YKK67710

Sisällysluettelo

1	Yhteystiedot.....	3
2	Johdanto	4
3	Taustatiedot.....	8
	3.1 Riistalajisto ja metsästys Hirvasjärven tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmasta saaduissa lausunnoissa	8
	3.2 Tuulivoimahankkeiden vaikutukset riistalajistoon ja metsästyksen.....	9
4	Aineisto ja menetelmät	11
5	Tulokset	14
	5.1 Tilaisuuden kulku	14
	5.2 Tuotantoalueen nykyinen käyttö metsästyksen ja riistanhoitoon.....	14
	5.3 Alueen nykyinen riistalajisto ja riistakannat	14
	5.4 Arviot tuulivoimahankkeen vaikutuksista riistalajistoon ja metsästyksen.	15
6	Yhteenveto	23
7	Lähteet	25

Hirvasjärven (Kolari) tuulivoimahankkeen met-
sästäjätapaaaminen ja ryhmähaastattelu

18.1.2024

1 Yhteystiedot

Tilaaja

Energiequelle Oy
Kim Stålhandske

Toteuttajat ja raportin laatijat

Sitowise Oy
Ympäristövaikutukset ja vastuullisuus -osasto:

Tapaamisen käytännön järjestelyt ja yhteydenpito seuroihin sekä ryhmähaas-
tattelu ja raportti:

Sini Kantola, FT (maantiede), luonto- ja eräopas
Vanhempi ympäristöasiantuntija

Ryhmähaastattelu ja raportti:
Eerika Tapio, MMM (metsäekologia), ympäristösuunnittelija (AMK)
YVA-palvelupäällikkö, projektipäällikkö

Kartat:
Otto Bigler, MMK (metsäekologia)
Ympäristö- ja paikkatietoasiantuntija

Lisa Leinonen, FM (ympäristötiede)
Nuorempi ympäristöasiantuntija

Laadunvarmistus:
Kati Kankainen, FM (ympäristötiede)
Vastuullisuus- ja ympäristöasiantuntija

2 Johdanto

Energiequelle Oy suunnittelee Hirvasjärven tuulivoimahanketta, jonka tuotantoalue sijaitsee Kolarin kunnan alueella ja sähkönsiirtovaihtoehdot Kolarin kunnan lisäksi osittain myös Rovaniemen kaupungin ja Kittilän kunnan alueella. Hirvasjärven tuulivoimahankkeen tuotantoalue sijaitsee noin 40 kilometriä kaakkoon Kolarin kuntakeskuksesta ja noin 60 kilometriä lounaaseen Kittilän kuntakeskuksesta. (Kuvat 1 ja 2). Hanke muodostuu enintään 26 tuulivoimalasta, joiden yksikköteho on 6–10 MW. Tuotantoalueen pinta-ala on noin 3360 hehtaaria. Raportissa käytetty termi tuotantoalue tarkoittaa aluetta, jossa tuulivoimalat sijaitsevat. Mikäli puhutaan hankealueesta, se sisältää tuotantoalueen lisäksi myös suunnitellut sähkönsiirtoreitit.

Tuulivoimahankkeen tarkasteltavat vaihtoehdot sähkönsiirtoreitteineen on esitelty alla olevassa taulukossa (Taulukko 1).

Taulukko 1. Tuulivoimahankkeen vaihtoehdot sähkönsiirtoreitteineen.

Tuulivoimahankkeen tarkasteltavat vaihtoehdot	
VE0	Hanketta ei toteuteta.
VE1	Alueelle toteutetaan 26 tuulivoimalaa. Voimaloiden kokonaiskorkeus enintään 300 m, yksikköteho 6–10 MW ja kokonaisteho enintään 260 MW.
VE2	21 tuulivoimalaa. Voimaloiden kokonaiskorkeus enintään 300 m, yksikköteho 6–10 MW.
Sähkönsiirron vaihtoehdot	
VEA	Verkkoliityntä tuotantoalueesta sähköasemalta A itään uudella noin 21 km pituisella 220 kV voimajohdolla Fingridin verkkoon.
VEB	Verkkoliityntä tuotantoalueesta sähköasemalta A itään uudella noin 27 km pituisella 220 kV voimajohdolla Fingridin verkkoon.
VEC	Verkkoliityntä tuotantoalueesta sähköasemalta B itään uudella noin 27 km pituisella 220 kV voimajohdolla Fingridin verkkoon.
VED	Verkkoliityntä tuotantoalueesta sähköasemalta A itään uudella noin 26 km pituisella 220 kV voimajohdolla Fingridin verkkoon.
VEE	Verkkoliityntä tuotantoalueesta sähköasemalta B itään uudella noin 23 km pituisella 220 kV voimajohdolla Fingridin verkkoon.
Sähköasemien vaihtoehdot A ja B	
	Liittyttäessä Fingrid Oyj:n 220 kV liittymispisteeseen rakennettavan sähköaseman tilantarve on noin 100 x 80 m.

Hirvasjärven (Kolari) tuulivoimahankkeen metsästäjätapaaminen ja ryhmähaastattelu

18.1.2024

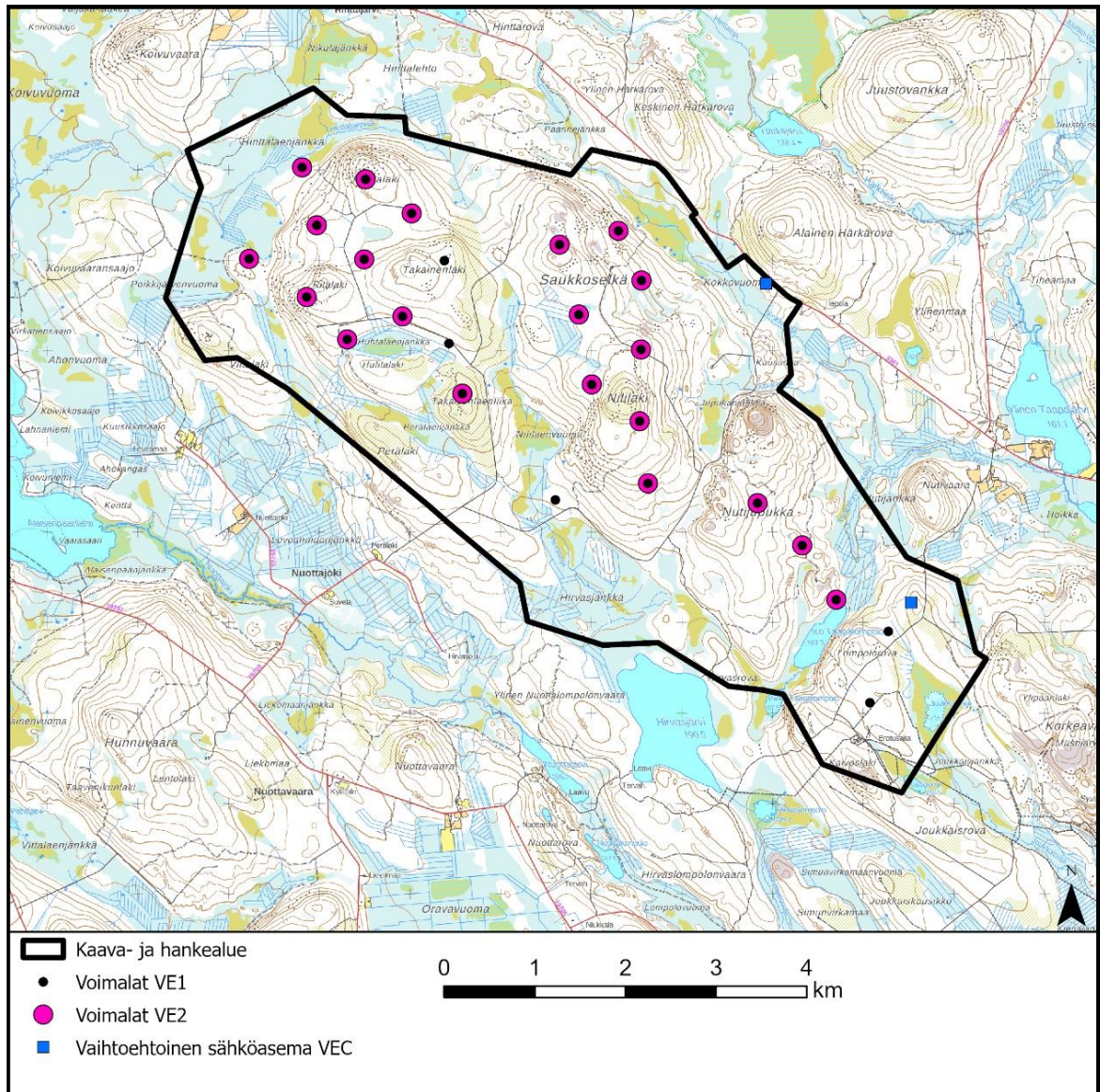
Sitowise toteutti Energiequellen toimeksiannosta ja Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan (YVA-ohjelma) annetun lausunnon ohjaamana 11.12.2023 Kolarin Nuottavaarassa metsästäjätapaamisen. Tapaamiseen kutsuttiin Hirvasjärven tuulivoimahankkeen tuotantoalueella ja sen läheisyydessä toimivien metsästysseurojen edustajia keskustelemaan hankkeen vaikutuksista alueen riistalajistoon ja metsästykseen. Tilaisuuden tavoitteena oli koota seurojen edustajilta paikallista kokemus- ja nykytilatietoa metsästyksessä, alueen riistalajeista ja -kannoista, riistan liikkumissuunnista sekä alueen käytöstä riistanhoidossa. Lisäksi haluttiin kuulla metsästäjien arvioita ja näkemyksiä mahdollisen tuulivoimahankkeen vaikutuksista riistalajeihin, niiden käyttäytymiseen ja metsästyskemukseen tulevaisuudessa.

Tämä raportti on laadittu ryhmähaastattelun ja tilaisuudessa koottujen tietojen pohjalta. Tietoja kootaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointia (YVA-selostus) varten.

Hirvasjärven (Kolari) tuulivoimahankkeen met-
sästäjätapaaminen ja ryhmähaastattelu

18.1.2024

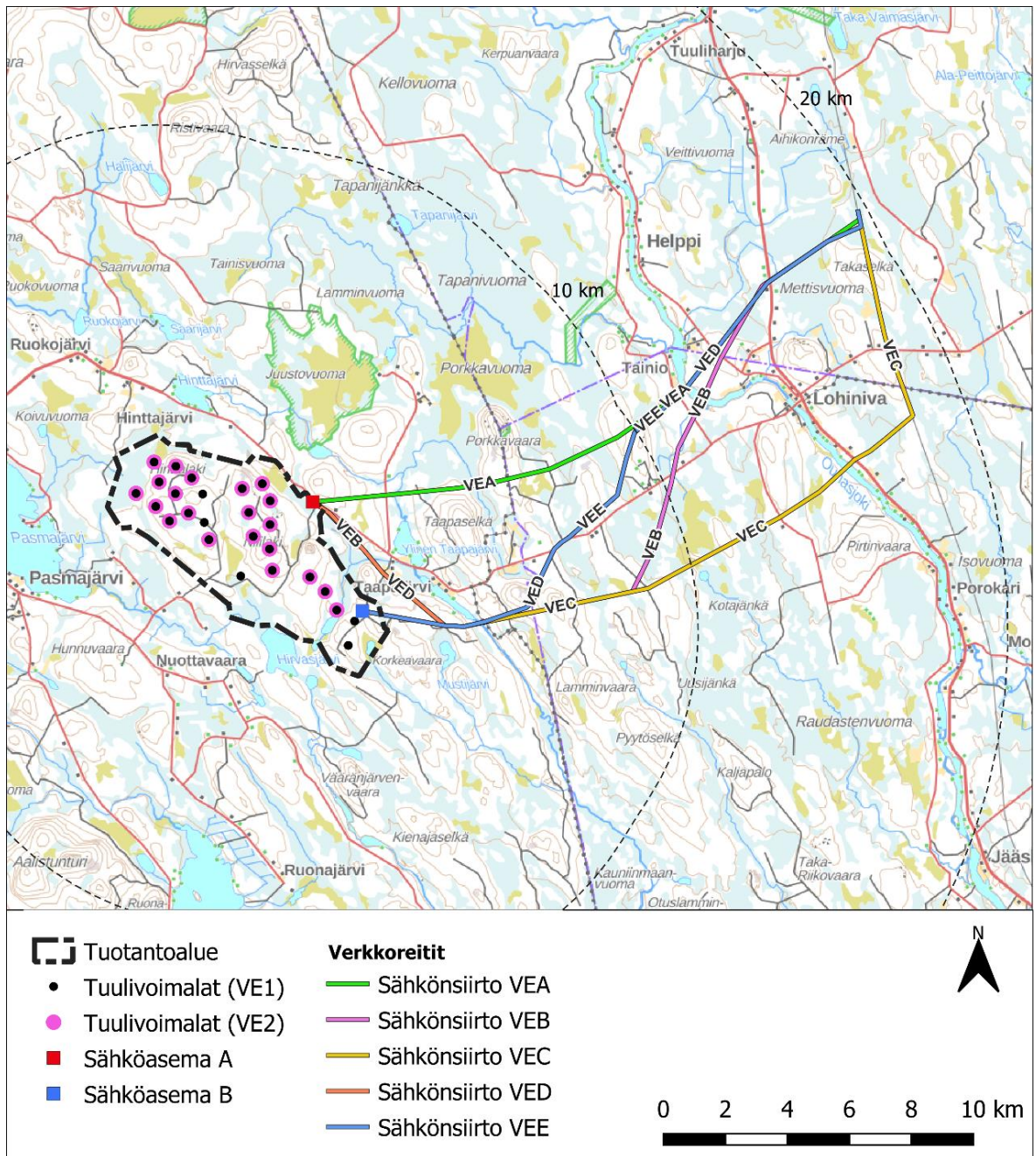

Kuva 1. Hirvasjärven YVA-selostusvaiheen mukainen tuotantoalueen raja-
suunnitelma (vaihtoehdot VE1 ja VE2). Kuvassa on myös esitetty tuotantoalueelle suunnitellun
sähköaseman vaihtoehtoiset sijainnit. (Tilanne 11/2023)

Hirvasjärven (Kolari) tuulivoimahankkeen met-
sästäjätapaaminen ja ryhmähaastattelu

18.1.2024

Kuva 2. Hirvasjärven tuotantoalueen ja voimajohdon reittivaihtoehtojen sijoittuminen. (Tilanne 11/2023)

3 Taustatiedot

3.1 Riistalajisto ja metsästys Hirvasjärven tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmasta saaduissa lausunnoissa

Lapin ELY-keskus yhteysviranomaisena on YVA-ohjelmasta antamassa lausunnossaan todennut, että hankealueen erämaisuuden väheneminen voi vaikuttaa metsästyskokemuksen. ELY-keskus näkee tärkeänä, että mahdollisiin muutoksiin etsitään ratkaisuja yhteistyössä paikallisten riistanhoito- ja metsästysseurojen kanssa. Lausunnossaan yhteysviranomainen toteaa, että hankkeen vaikutuksia metsästysseurojen toimintaedellytyksiin, kestävään metsästykseseen, riistanhoitoon ja seuratoiminnan jatkumiseen tulee arvioida ja mahdollisesti esittää vaikutuksia vähentäviä toimenpiteitä.

Hirvasjärven tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma oli julkisesti nähtävillä 7.6.-6.7.2023. Metsästykseseen ja riistalajeihin liittyviä teemoja ja näkökulmia oli tuotu esille ELY-keskuksen lausunnon lisäksi Rovaniemen kaupungin, Luonnonvarakeskuksen ja Kolarin riistanhoitoyhdistyksen lausunnoissa.

Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunta toteaa lausunnossaan, että on olennaista huomioda tuulivoimaloiden ja rakennettavan tieverkon vaikutus alueen metsästykseseen ja muuhun virkistyskäyttöön. Luonnonvarakeskuksen lausunnossa korostetaan kanalintujen esiintymisen soidinpaikkaselvitysten tekemisen tärkeyttä useampana vuonna peräkkäin yhden vuoden sijaan. Lausunnossa todetaan, että kartoituksia suunnitellessa on hyvä tiedostaa, että metsäkanalinnut pesivät myös tavallisessa talousmetsässä.

Kolarin riistanhoitoyhdistys toteaa lausunnossaan, että koska Hirvasjärven tuulivoimahanke sijaitsee harvaan asutulla alueella, sen vaikutus riistaelinympäristöihin on suuri. Tämän tähden hankkeen huolellinen suunnittelu ja ympäristövaikutusten laaja arviointi on ensiarvoista. Lausunnossa todetaan: *”Tarkasteluun tulee sisällyttää hankealueen lähiympäristöt riittävän laajasti, jotta huomioon otetaan riistaeläinten reviirit kokonaisuutena. Eläinten elinpiirit voivat ulottua hankealueelle, vaikka pesät sijaitsisivat selvästi sen ulkopuolella.”* Kolarin riistanhoitoyhdistys korostaa metsästyksen sosiaalisia vaikutuksia ja hankkeen mahdollisia vaikutuksia nimenomaan alueen virkistyskäyttöön. Lausunnossa todetaan selkeästi, että *”Hirvasjärven tuulivoimahankkeen takia alueen metsästyskäytölle ja riistanhoidon harjoittamiselle ei saa asettaa tulevaisuudessakaan rajoituksia”*.

Luonnonvarakeskus ja Kolarin riistanhoitoyhdistys eivät pitäneet YVA-ohjelmassa kuvattuja luontoselvitysten kestoajoja riittävinä, ja molemmat organisaatiot korostivat esimerkiksi kanalinujen soidinpaikkaselvitysten tekemisen tärkeyttä useampana vuonna peräkkäin.

3.2 Tuulivoimahankkeiden vaikutukset riistalajistoon ja metsästykseseen

Tuulivoimahankkeiden YVA-menettelyn yhtenä osana arvioidaan vaikutukset riistalajistoon ja metsästykseseen. Riistalajeihin kohdistuu yleensä samankaltaisia vaikutuksia kuin muuhunkin eläimistöön. Vaikutukset johtuvat elinympäristön muutoksista kuten tuulivoimaloiden ja niihin liittyvän infrastruktuurin rakentamisesta sekä rakentamisen aikaisesta melusta ja muista häiriöistä, lisääntyvästä ihmisten liikkumisesta ja virkistyskäytöstä alueella, tuulivoimaloiden huoltoliikenteestä, tiestön este- ja käytävävaikutuksista sekä elinympäristöjen pirstoutumisesta.

Tuulivoimalat ja niitä varten rakennettava sähkönsiirto eivät estä metsästystä alueella. Rakennusaikana liikkumista työmaa-alueella sekä rakennus- ja huoltotiestöllä joudutaan kuitenkin turvallisuussyistä rajoittamaan. Hankealueen tiestön ja sen kunnossapidon paraneminen vaikuttaa alueen saavutettavuuteen ja näkymiin metsästettäessä. Uusi tiestö voi vaikuttaa myös alueen riistalajien ja metsästyskoirien liikkumiseen. Alueen luonne muuttuu erämaisesta alueesta rakennetun ympäristön vaikutuspiirissä olevaksi alueeksi, millä voi olla riistakantoihin kohdistuvien vaikutusten ohella vaikutuksia myös metsästyskokemukseen. Vaikutusten arviointia varten on tärkeä saada paikallista tietoa alueen riistakannoista ja selvittää metsästäjien näkemyksiä hankkeen mahdollisista vaikutuksista metsästykseseen.

Ruotsissa vuonna 2012 julkaistusta tutkimuskatsauksesta (Helldin ym. 2012) käy ilmi, että tuulivoimalat voivat vaikuttaa maanisäkkäisiin usealla eri tavalla. Keskeisin ja tunnetuin vaikutus aiheutuu voimala-alueille rakennettavasta tieverkostosta, mikä lisää virkistyskäyttöä, metsästystä ja muuta vapaa-ajan liikennettä alueelle. Lisääntyvä ihmisten läsnäolo alueella vaikuttaa esimerkiksi hirvieläinten ja petoeläinten käyttäytymiseen aiheuttaen kantojen alenemista ainakin tilapäisesti. Toisaalta tutkimuksessa todetaan, että riistaeläimet voivat jossain määrin tottua tuulivoimaloista aiheutuviin häiriöihin ainakin, mikäli niillä ei ole muita vaihtoehtoisia alueita käytettävissään. Kyky tottua muuttuneisiin oloihin kuitenkin vaihtelee esimerkiksi lajista, vuodenajasta ja häiriön luonteesta riippuen. Eläinten reagoiminen häiriöihin voi riippua myös siitä, onko rakennettavalla tuulivoimala-alueella jo ennestään ihmisen toiminnasta

aiheutuvia häiriöitä vai onko kyseessä harvaan asuttu alue. Lisäksi vaikutukset riippuvat rakennettavan voimala-alueen koosta.

Skarin ja Åhman (2014) havaitsivat kirjallisuuskatsauksessaan, että porojen reagointi uuteen rakennettuun ympäristöön vaihtelee sen mukaan, kuinka tottuneita porot ovat jo aikaisempaan ihmistoimintaan. Tiiviimmän yhdyskuntarakenteen/asutuksen tai vilkkaamman liikennöinnin alueilla porojen reagointi on vähäisempää kuin esimerkiksi enemmän erämaamaisemilla alueilla, jossa ihmistoiminta on vähäisempää. Tutkimuksessa todettiin, että esimerkiksi saamelaisalueilla ihmistoiminnan vaikutus eläimiin voi ulottua jopa 12 kilometrin säteelle.

Suurpedot ovat herkkiä rakentamisen aikaiselle häiriölle ja niiden arvioidaan välttävän muutoksen kohteena olevaa aluetta rakennustöiden aikana (Berger 2007). Etenkin karhun ja suden tiedetään välttelevän ihmisen säännöllisesti käyttämiä alueita (George & Croocs 2006). Tuulivoimahanke voi vaikuttaa haitallisesti alueella mahdollisesti liikkuviin suurpetoihin metsien pirstoutumisen ja alueen erämaisyyden häviämisen seurauksena. Suurpedoilla on laajat reviirit ja niiden liikkumista ohjaa usein saaliseläinten esiintyminen. Tuulivoimahankkeen rakentamisen aikaiset häiriöt voivat vähentää suurriistaa ja samalla suurpetojen esiintymistä rakennettavalla alueella.

Puolan vuoristoseuduilla tutkittiin (Łopucki, Klich & Gielarek 2017) tuulivoimaloiden vaikutuksia neljään eri lajiin: metsäkauris, jänis, kettu ja fasaani. Eläinten reaktiot tuulivoimaan olivat lajikohtaisia. Metsäkauris ja jänis välttelivät voimakkaimmin tuulivoima-aluetta ja turbiineja. Kettu reagoi neutraalimmin tuulivoimaloihin ja fasaani taas reagoi positiivisesti tuuliturbiinin läheisyyteen eli lintua tavattiin enemmän tuulivoima-alueella. Tätä selitettiin sillä, että 1) fasaani hakeutuu tuulivoima-alueelle, koska siellä tuulivoiman tähden on vähemmän petolintuja sekä 2) tuulivoimaloiden läheisyydessä muokatussa maassa on hiekkaa, jota fasaanit tykkäävät syödä. Tutkimuksen mukaan tuulivoima vaikuttaa maaeläimiin sekä tuulivoima-alueella että vähintään 700 metrin puskurivyöhykkeellä tuulivoima-alueen ympärillä.

Coppes ym. (2020) kävivät läpi kirjallisuuskatsauksessaan tuulivoimaloiden vaikutuksia metsäkanalintuihin. Tuulivoimalat vaikuttivat metsäkanalintuihin vähintään 500 metrin säteellä, mutta koska koejärjestelyt vaihtelivat keskenään niin paljon, niin yhtä tarkkaa johtopäätöstä ei kuitenkaan voi antaa. Tutkijat suosittelevat seuraamaan asiaa ennen ja jälkeen rakentamisen usean vuoden ajalta. Tutkimuksessa suositellaan noudattamaan varautumisperiaatetta pitämällä metsäkanalintujen elinympäristöt vapaina tuulivoimalta erityisesti siellä, missä populaatiot ovat pieniä tai paikallisesti uhanalaisia.

Vastikään Tolvanen ym. (2023) julkaisivat tutkimuksen siitä, miten tuulivoima vaikuttaa eläinlajien käyttäytymiseen. Tutkimuksessa on koottu yhteen 84 tutkimusta eri puolilta maailmaa siitä, miten tuulivoima vaikuttaa eläinlajien käyttäytymiseen. Esitellyissä tutkimuksissa oli 160 koejärjestelyä ja tutkimustulokset vaihtelivat suuresti niiden kesken. Noin 70 prosentissa tutkimuksia tuulivoimaloiden havaittiin aiheuttavan muutoksia eläinlajien käyttäytymiseen. Kurjet, pöllöt ja porot siirtyvät keskimäärin viiden kilometrin päähän elinalueiltaan olevista tuulivoimaloista. Monet linnut (sorsalinnut, petolinnut, varpuslinnut ja kahlaajat) siirtyivät tuulivoimaloiden tähden noin puoli kilometriä. Eri-tyisesti emät (esim. poro) poikastensa kanssa ovat arimpia tuulivoimalle. Lajiston siirtyminen pienentää entisestään lajeille mahdollisia nykyisiä elinympäristöjä, jolloin olennaista on, onko eläimillä mahdollisuutta siirtyä toisiin elinympäristöihin. Tutkimuksen mukaan tuulivoimaa ei tule sijoittaa lintujen muuttoreiteille ja voimalat pitäisi maalata mustiksi, jotta linnut osaisivat niitä paremmin väistää.

Edellisen tutkimuksen lisäksi Luonnonvarakeskuksella on käynnissä WINDLIFE-hanke, jossa selvitetään tuulivoiman vaikutuksia metsäeläimiin. Hanke on käynnistynyt vuonna 2023 ja siinä kerätään tietoja eläinten liikkumisesta tuulivoima-alueilla ja niiden ympäristöissä.

4 Aineisto ja menetelmät

Metsästysseurojen jäsenten tietoja alueen riistakannoista ja havainnoista selvitettiin tilaisuuden alussa osallistujille jaetulla vakioidulla kyselylomakkeella, minkä jälkeen lomakkeille täytetyistä tiedoista keskusteltiin yhteisesti ryhmähaastattelussa. Kasvokkaisen ryhmätapaamisen etuna on mahdollisuus tarkentaa keskustelun aikana esiin nousevia kysymyksiä ja saada siten kattavampi ja luotettavampi käsitys kohderyhmän havainnoista kuin tavanomaisella kyselyllä tai yksilöhaastatteluilla. Metsästäjätapaaamisen etuna on lisäksi se, että aluetta ja riistahavaintoja sekä riistan liikkumissuuntia voidaan tarkastella myös kartoilla niille samalla piirtäen.

Metsästäjätapaaamisessa saatuja tietoja voidaan hyödyntää jatkossa hankkeen suunnittelussa sekä riistalajistoon ja metsästykseseen kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa. Tietoja voidaan myös käyttää vertailukohtana mahdollisissa tulevissa tuulivoimahankkeen rakentamisen jälkeisissä selvityksissä, joilla tarkaillaan riistakannan kehittymistä.

Hirvasjärven (Kolari) tuulivoimahankkeen metsästäjätapaaminen ja ryhmähaastattelu

18.1.2024

Kyselylomakkeen avulla ryhmähaastattelussa käytiin yhteisesti keskustellen läpi kolme pääteemaa: 1) tuotantoalueen nykyinen käyttö metsästykseseen ja riistanhoitoon, 2) tuotantoalueen nykyinen riistalajisto ja riistakannat sekä 3) arviot tuulivoimahankkeen vaikutuksista riistalajistoon ja metsästykseseen. Tapaamisessa osallistujien tarkasteltavana oli YVA-selostusvaiheen mukainen kartta hankealueesta (Kuvat 1 ja 2).

Tapaamisessa saatujen tietojen lisäksi taustatietoina raportissa on hyödynnetty myös hankkeen YVA-ohjelmassa sekä siitä saaduissa lausunnoissa ja mielipiteissä esitettyjä tietoja metsästyksestä ja alueen riistalajistosta.

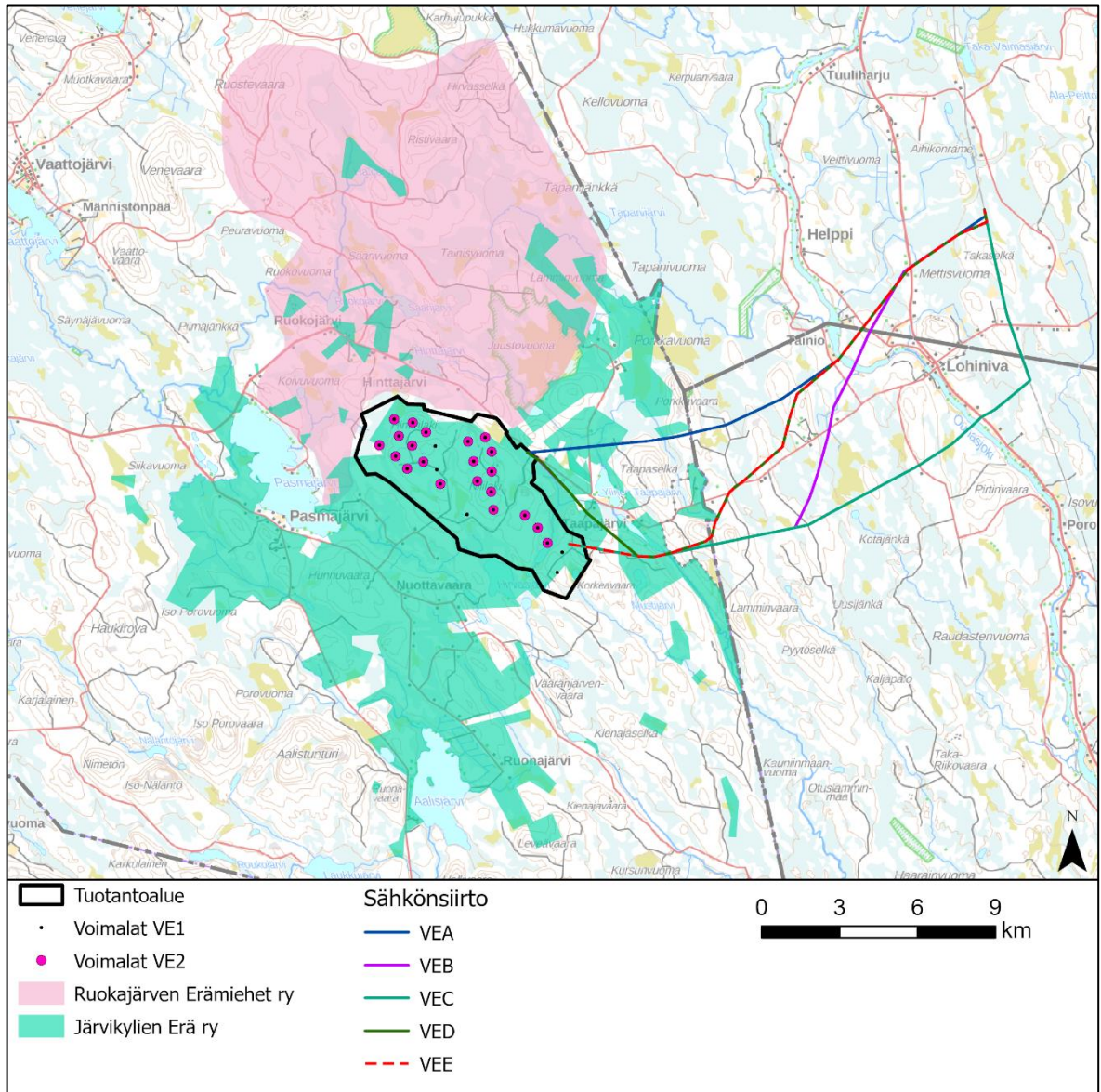
Ennen tapaamista selvitettiin Kolarin riistanhoitoyhdistyksen avulla alueella toimivat metsästysseurat. Tuotantoalueella toimivien metsästysseurojen yhteyshenkilöihin oltiin puhelimitse ja sähköpostitse yhteydessä ja sovittiin tapaamisesta. Yhteyshenkilöiden kautta tilaisuuteen kutsuttiin mukaan 2–5 seuran jäsentä jokaisesta alueella toimivasta metsästysseurasta. Paikalle pyydettiin myös Kolarin riistanhoitoyhdistyksen edustaja.

Hirvasjärven tuulivoimahankkeen tuotantoalueella ja sen läheisyydessä toimii kaksi metsästysseuraa: Järvikylän Erä ry (150 jäsentä) sekä Ruokojärven Erämiehet Ry (50 jäsentä). Metsästäjätapaamiseen osallistui henkilöitä molemmista seuroista ja yhteensä paikalla oli seitsemän henkilöä.

Hirvasjärven (Kolari) tuulivoimahankkeen met-
sästäjätapaaminen ja ryhmähaastattelu

18.1.2024

Kuva 3. Kartassa on kuvattu tuotantoalueella ja sen välittömässä läheisyydessä toimivien metsästyssseurojen ja -seurueiden metsästysalueet. Kartta on piirretty metsästäjien esittämiin tietoihin (12/2023) pohjautuen.

5 Tulokset

5.1 Tilaisuuden kulku

Ryhmähaastattelun alkupuolella keskusteltiin tuotantoalueen nykyisestä käytöstä metsästykseseen ja riistanhoitoon sekä alueen nykyisistä riistalajistoista ja -kannoista. Tilaisuuden loppupuolella osallistujia pyydettiin arvioimaan tuulivoimahankkeen mahdollisia vaikutuksia riistalajistoon ja metsästykseseen. Raportissa esitetyt sitaatit ovat suoraan haastateltavien puheesta.

5.2 Tuotantoalueen nykyinen käyttö metsästykseseen ja riistanhoitoon

Tuotantoalueella metsästetään monipuolisesti eri riistalajeja kuten hirviä, jäniksiä, metsäkana- ja vesilintuja sekä pienpetoja. Metsästettävien lajien kiintiöt vaihtelevat vuosittain ja kiintiöitä määrittävät ja ohjaavat Kolarin riistanhoitoyhdistys ja Riistakeskus. Tuulivoimahankkeen tuotantoalueella sijaitsee riistakolmio, jonka alueelta riistan määrää on laskettu vuosikymmeniä. Riistan määrää yleisesti seurataan metsästäjien tekemien havaintojen pohjalta. Haastatellut metsästysseurat järjestävät alueillaan satunnaisesti ajokoirakokeita sekä linnun- ja hirvenhaukkukokeita, jotka välillä sijoittuvat myös suunnitellulle tuotantoalueelle. Riistapeltoja sijaitsee tuotantoalueen läheisyydessä (Kuva 4). Lintujen ylityspaikoilla tarkoitetaan alueita, joilla linnut paljon lentävät ja saalistavat. Osallistujien mukaan metsästyksellä ja riistanhoidolla on erittäin suuri merkitys paikallisesti, koska alueella muut harrastusmahdollisuudet ovat rajallisia. Metsästys ja eräily ovatkin alueen tärkeimmät vapaa-ajan aktiviteetit.

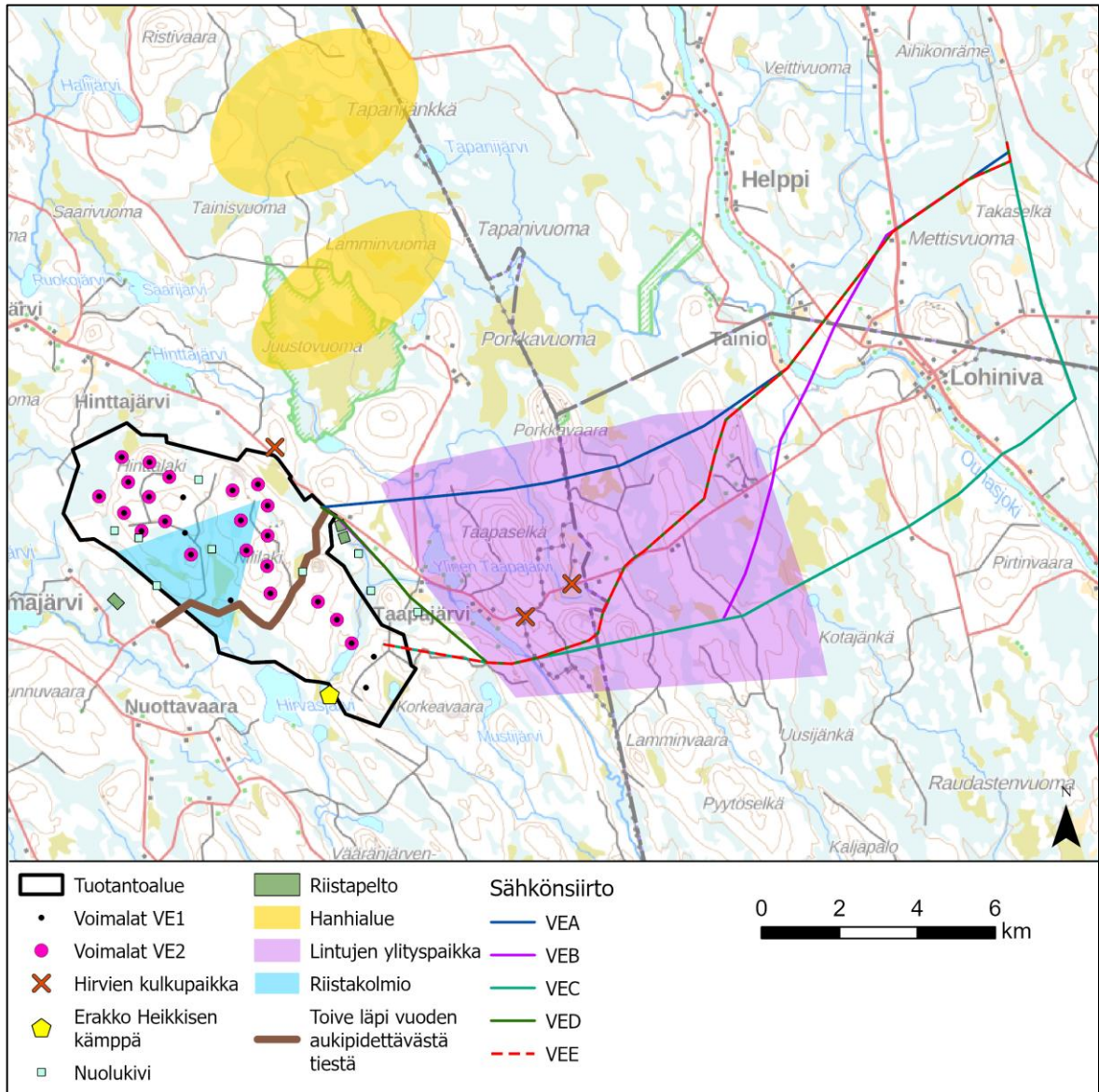
5.3 Alueen nykyinen riistalajisto ja riistakannat

Haastateltujen mukaan hankealue on hirvien suosimaa aluetta ja se on talvi- ja vasomisaluetta. Tuotantoalue on tärkeä alue hirvien metsästämiseen. Hankealueella on myös ollut runsas metsäkanalintukanta ainakin viimeiset 15 vuotta. Hankealueella on useita metsäkanalintujen soidinpaikkoja. Alueella tavataan myös riekkoja ja sepelkyyhkyjä. Alueella on myös muita lajeja kuten jäniksiä, villisikoja ja pienpetoja ja alueella on tavattu myös susia, ahmoja ja ilveksiä. Osallistujat kertoivat, että hirvikanta on viime vuosina heikentynyt, koska alueen hirvikantaa on verotettu viime vuosien ja vuosikymmenten aikana liian paljon.

Hirvasjärven (Kolari) tuulivoimahankkeen metsästäjätapaaminen ja ryhmähaastattelu

18.1.2024

Kuva 4. Kartassa on kuvattu tilaisuudessa esitetyt haastateltujen esiintuomat tiedot hankealueelta. Kartta on piirretty metsästäjien esittämiin tietoihin ja karttamerkintöihin pohjautuen.

5.4 Arviot tuulivoimahankkeen vaikutuksista riistalajistoon ja metsästykseseen

Ryhmähaastattelun jälkimmäisessä osassa keskusteltiin osallistujien omiin kokemuksiin perustuvista arvioista ja näkemyksistä siitä, miten tuulivoimalat voivat vaikuttaa tuotantoalueen riistalajistoon ja metsästykseseen. Vaikutuksia

Hirvasjärven (Kolari) tuulivoimahankkeen metsästäjätapaaminen ja ryhmähaastattelu

18.1.2024

ja vaikutuksen suuntaa (heikentävä - vahvistava) pyydettiin arvioimaan vakioidun kyselylomakkeen avulla. Lisäksi vaikutuksia kuvailtiin vapaamuotoisesti ja yhdessä keskustellen.

Seuraavassa on esitetty lomakkeisiin kirjattujen vaikutusarviointien arvot. Tilaisuuteen osallistui seitsemän henkilöä kahdesta eri seurasta. Osallistujat täyttivät vastauslomakkeen yhdessä seurakohtaisesti, eli vastauksia alla oleviin kysymyksiin saatiin siis kahdelta seuralta. Vastauksia alla oleviin kysymyksiin saatiin siis kahdelta seurueelta. Lisäksi "En osaa" vastaukset tai vastaamatta jättäminen vähentävät keskiarvojen laskentaan hyödynnettyjen vastausten lukumäärää. Vastaukset edustavat lukumääräisesti pientä osaa kaikista Hirvasjärven tuulivoimahankkeen alueen metsästäjistä ja ovat suuntaa antavia.

Miten paljon arvioit tuulivoimaloiden vaikuttavan alueen riistalajistoon?

1	2	3	4	5	
Ei vaikuta lainkaan	Vaikuttaa vähän	Vaikuttaa jonkin verran	Vaikuttaa paljon	Vaikuttaa erittäin paljon	Ei osaa sanoa

Millaisia mahdolliset vaikutukset alueen riistalajistoon ovat?

1	2	3
Heikentäviä	Ei heikentäviä eikä vahvistavia	Vahvistavia

Vaikuttavatko tuulivoimalat mielestäsi alueen käyttöön metsästysmaana tai alueen riistanhoidollisiin toimenpiteisiin?

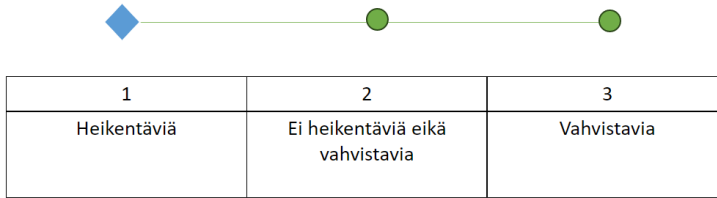
1	2	3	4	5	
Ei vaikuta lainkaan	Vaikuttaa vähän	Vaikuttaa jonkin verran	Vaikuttaa paljon	Vaikuttaa erittäin paljon	Ei osaa sanoa

Hirvasjärven (Kolari) tuulivoimahankkeen met-
sästäjätapaaaminen ja ryhmähaastattelu

18.1.2024

Millaisia mahdolliset vaikutukset ovat?

Yleisesti todettiin, että tuulivoimalat karkottavat ja vähentävät riistan määrää. Haastatellut pohtivat, että on vaikea arvioida etukäteen käynnissä olevien tuulivoimaloiden vaikutusta riistalajeihin ja millaiseksi riistakanta alueella muodostuu rakennustoiminnan päätyttyä eli tuulivoimatuotannon aikana.

Tuulivoiman vaikutus riistalajeihin ja luontoon

Osan haastateltujen mukaan hirvieläimet tulevat katoamaan tuulivoima-alueelta ja erityisesti rakentamisaikana vaikutusten kaikkeen riistaan arvioitiin olevan suuria, jopa katastrofaalisia. *"Ääni – sitä kun ei tiedä, minkälaisena se elukan korvaan tulee se ääni. Sanotaan vaikka koirakin, että kyllä se reagoi semmoiseen ääneen."* *"Onhan se selvä, että jos hirvi kuulee miehen kävelynkin viiden kilometrin päähän. Mutta se, että mitenkä se [hirvi] sopeutuu, niin se on eri asia."* Haastatellut pohtivat, että hirvet liikkuvat teiden yli ja niiden läheisyydessä sekä tehdasalueilla, jossa äänet ovat moninkertaiset eli hirvi voi myös sopeutua ääniin.

Toisaalta haastatellut toivat useamman kerran esille, että hirvi on saaliseläin, jolloin sen selviytyminen perustuu vahvasti kuuloaistiin. Tuotannossa olevalla tuulivoima-alueella hirven kyky kontrolloida ympäröivää aluetta voi vaikeutua, joka voi vaikuttaa ja olla merkittävä seikka selviytymisen kannalta: *"Hirvelle tulee stressi, kun se ei pysty hallitsemaan kuulemaansa ääniympäristöä."* Todettiin, että tasainen ääni hirven kannalta olisi varmasti paras, mutta jos voimaloista kuuluu erilaista, vaihtelevaa ääntä *"--- niin tuskin siellä hirvi viihtyy myllyjen läheisyydessä"*.

Yksi haastateltu toi esille, että joitakin lajeja tuulivoimalat ja tuulivoimala-alueet voivat myös palvella. Esimerkiksi korppi ja kettu voivat saada helposti ruokaa, kun metsäkanalintuja osuu tuulivoimaloiden siipiin. Ketun todettiin muistavan myös erittäin hyvin, mistä saalista mahdollisesti saa: *"Kettu on niin viisas, että jos se kerran löytää sen saaliin, niin se tietää tasan tarkkaan, että mistä se*

saa ruokaa helposti." Samoin ympäri vuoden aurattuja teitä pitkin kettu pääsee hyvin metsästämään tuotantoalueella. Suurpetoihin tuulivoima-alueiden ei uskottu vaikuttavan haitallisesti, vaan ennemmin alueiden arveltiin olevan niille *"ruoka-aittoja"*. Haastatellut pohtivat, että imaisevatko tuulivoimalat hyönteisiä lapoihinsa niiden pyöriessä, koska Saksasta on kuultu tietoja, että tuulivoimaloiden lapoihin törmää valtavat määrät hyönteisiä. Mikäli näin on, niin tämä vaikuttaisi luonnollisesti myös hyönteisiä saalistaviin lintuihin.

Haastatellut toivat esille tuulivoimarakentamisen vaikutukset metsiin ja tätä kautta myös riistaeläimiin. Metsäpinta-alan vähentyessä myös syötävän ruuan määrä metsästä vähenee. Metsät tarjoavat eläimille myös suojaa ja tuulivoimarakentaminen lisää avoimia alueita, mikä lisää haastateltujen näkemyksen mukaan saaliiksi joutumisen riskiä huomattavasti.

Tutkitun tiedon tarve

Tutkittua tietoa tuulivoimatuotannon vaikutuksista luontoon ja riistaeläimiin kaivattiin kovasti lisää ja tuulivoimarakentaminen ilman kattavaa tutkittua tietoa koettiin arveluttavaksi. *"Karu totuus on, että [seurauksista ja vaikutuksista] ei pysty sanomaan juuta eikä jaata, se on 'musta tuntuu' -asioita."* Sen sijaan rakentamisvaiheen aikaisia vaikutuksia pidettiin ilmiselvinä ja haitallisina sekä lajistoa karkottavana, koska alueella liikkuu vain *"autoja ja koneita"*, *"meteliä ja pölyä"*.

Riistakolmio

Tuotantoalueelle sijoittuvan riistakolmion korvaamista uudella riistakolmiolla pidettiin tärkeänä. Nykyiset seurat toivovat, että korvaava kolmio sijaitisi tulevaisuudessakin seurojen alueilla, ja että se löydetäisiin yhteistyössä tuulivoimayhtiön kanssa. Toisaalta seurantatutkimusmielessä pidettiin tärkeänä ja mielenkiintoisena, että tuulivoimatuotannon käynnistyttyä jatkettaisiin riistan seuraamista myös olemassa olevan riistakolmion alueella. Tällöin saataisiin arvokasta verrokki- ja seurantatietoa siitä, miten tuulivoima on vaikuttanut alueen riistakantaan, koska nykyistä riistakolmiota on laskettu kymmenien vuosien ajan.

Tuulivoimatuotannon vaikutus metsästykseseen

Tuulivoimatuotannon koettiin heikentävän rajusti alueen käyttöä metsästysmaana ja vaikuttavan näin metsästyskokemukseen. Haastatellut nostivat esille huolen rakentamisen aikaisista mahdollisista metsästysrajoituksista. Pohdittiin

Hirvasjärven (Kolari) tuulivoimahankkeen metsästäjätapaaminen ja ryhmähaastattelu

18.1.2024

myös millä tavoin muualla Suomessa on rajoitettu aseiden käyttöä tuulivoima-alueella. Ampumisen koettiin vaikeutuvan ja esille nostettiin myös vastuukysymys: Kuka korvaa ja kuka on vastuussa, jos tuulivoimaloita kohden tapahtuu vahinkolaukaus? Esimerkiksi latvalinnustuksessa käytetään kivääriä aseena: *"Vastaisikohan meillä edes metsästäjävakuutus, jos jotain kävisi?" "Kiväärin luoti, jos menee siitä elukasta ohi, niin se huitaisee 4–9 kilometriä riippuen kaaliiberista. Silloin se on tuolla siivessä reikä."*

Kokemukset muilta alueilta

Kysyttäessä kokemuksia muilta tuulivoima-alueilta tuulivoiman vaikutuksesta metsästykseseen ja riistalajeihin eräs haastateltu kertoi Kompelusvaaran (Tärännön kunta) tuulivoima-alueesta Ruotsista vuodelta 2017. Kompelusvaaraan rakennettiin 42 tuulivoimalaa. Siellä paikalliset metsästäjät olivat kertoneet, että aikaisemmin he pyysivät hirviä kyseiseltä alueelta, mutta tuulivoimarakennustöiden alettua hirvet hävisivät alueelta. Hirvet siirtyivät noin kymmenen kilometrin päähän tuulivoima-alueesta ja metsästäjät pyytävät nyt hirviä siellä. Hirvet eivät olleet ainakaan neljän vuoden aikana rakentamisen aloittamisesta palanneet takaisin tuulivoima-alueelle.

Kuultujen kokemusten perusteella arveltiin, etteivät hirvet ja porot enää vasa tuulivoima-alueilla. Osallistujat pohtivat, etteivät Suomen sisälläkään alueet ole keskenään vertailukelpoisia. Esimerkiksi Pohjanmaalla maapinta-ala on lähtökohtaisesti niin rakennettua. Nyt kun tuulivoimaa on rakennettu metsäalueille, hirvien ja riistaeläinten on pakko olla tuulivoima-alueilla, koska vieressä ei ole vaihtoehtoisia alueita, minne eläimet voisivat siirtyä. Näin ollen eläimet ovat olleet "pakotettuja" tottumaan tuulivoimaloihin. Lisäksi esille nostettiin Pohjois-Suomen muuta Suomea hiljaisempi äänimaisema, johon eläimet ovat tottuneet.. Haastatellut pohtivat, että riskinä on hirvien siirtyminen pois Järvikylän Erän ja Ruokojärven Erämiesten metsästyksmailta hiljaisten alueiden perässä.

Metsäkanalinnuista yksi metsästäjä kertoi kuulleensa useita kokemuksia, joissa lintuja kuolee paljon tuulivoimaloihin. *"Esimerkiksi teeri, sehän lentää parvessa 50–200 metrin välillä ja nehän lentää kauaskin."* Toinen metsästäjä arvioi voimakkaaimman vaikutuksen sijoittuvan rakentamisvaiheen aikaan ja tilanteen rauhoittuvan tämän jälkeen. Tämäkin koettiin vaikeaksi arvioida tiedon puuttuessa ja toisaalta myös tulevaisuudessa vaikeaksi seurata, sillä ketut saalistavat tuulivoimaloihin törmänneet linnut nopeasti voimaloiden alta pois. Tätä asiaa verrattiin toisaalta siihen, kuinka paljon liikenteessä kuolee eläimiä: *"Tieliiikenteessä jokaista sataa kilometriä kohden kuolee 1500 eläintä."* Pohdittiin myös sitä, että myös se, minkälaista puustoa alueelle istutetaan vaikuttaa siihen,

Hirvasjärven (Kolari) tuulivoimahankkeen metsästäjätapaaminen ja ryhmähaastattelu

18.1.2024

miten linnut alueella pärjäävät. Esimerkiksi teeri tykkää koivuisesta metsästä. Yksi metsästäjä totesi, että kun lajit lähtevät vaeltamaan, niin silloin tuulivoimalat voivat olla vaarallisia metsäkanalinnuille ja pienriistalle. Nostettiin esille, että aikaisemmin kun oli paljon puhelinlankoja, niin *”--- oli mahdoton määrä, mitä lintuja niihin meni”*. Puronvarret, joissa on lehtipuita, ovat riskialttiimmat alueet metsäkanalintujen törmäyksiä ajatellen niin tuulivoimaloiden kuin sähkölinjojenkin suhteen. Tuulivoimarakentamisen hyötynä lintujen kannalta nostettiin esiin se, että kun vaaran laitoja muokataan tuulivoimarakentamista varten, niin linnut saavat haettua itselleen jauhinkiviä syötäväksi: *”Ei tarvitse tiellä nokkia.”*

Ilmastonmuutos vs luonnon monimuotoisuuden turvaaminen

Haastattelussa nostettiin esille useampaan otteeseen huoli luonnon monimuotoisuuden paikallisesta ja alueellisesta hupenemisesta toteutettaessa ilmastonmuutosta hidastavia, vihreän siirtymän, toimia kuten tuulivoimarakentamista. *”Tuo on villiä, kun puhutaan luontokadosta, niin kuitenkin koko ajan tehdään tällaista. Metsähallitushan on hoitanut osansa hyvin, että se on hakannut kaikki metsät, jotka vähänkin näkky. Niin nyt sitten vaan vielä lyödään lissää maise-
maa rikki. --- Tuntuu niin järjettömältä, miksi ne pitää jäykäpäisesti tänne puka-
kata, kun eihän näitä ihmiset tänne halua. Etelä-Suomihan rakennettaisiin täy-
teen tuulivoimaloita, jos nämä olisivat haluttuja. --- Nyt on huomattu, että
Suomi ja Lappi on otollinen alue, niin tänne sitten tuupataan niitä.”*

Muualta saapuvat metsästäjät

Haastateltu kertoi, että koska Etelä-Suomessa suurpetoja on rauhoitettu ja niiden metsästysoikeuksia vähennetty, niin sieltä metsästäjät hakeutuvat metsästäämään pohjoiseen. Tämä lisää kovasti metsästyspainetta pohjoisilla alueilla ja aiheuttaa myös ongelmia paikallisille. Haastateltu myös toteaa, ettei muualta-kaan tulevat metsästäjät halua metsästää tuulivoima-alueilla. Nostettiin esille, että paikalliset seuravat tekevät vuoden ympäri riistanhoitotoimenpiteitä kuten huolehtivat suolaa, heinää ja rehua hirville. *”Etelästä tulevat metsästäjät tulevat valmiiseen pöytään. Eivät he tunnekaan sellaista käsitettä kuin riistanhoito.”* Muualta tulevilta metsästäjiltä haastateltujen mukaan puuttuu väliin kunnioitus ja kohtelias käytös paikallista luontoa ja asukkaita kohtaan. Koiria on laitettu valtavat määrät alueille metsästäämään ja on ollut tilanteita, että on menty toisten alueille metsästäämään.

Haastatellut kertoivat, että monet metsästysseurojen uusista, nuorista jäsenistä ovat muualta päin Suomesta. Paikallisissa metsästysseuroissa ja

kylätoimikunnassa on paljon jäseniä ulkopaikkakunnilta. *"Sitähän sitä toivoo, että tämä perintö, metsästyskulttuuri ja perintö jäisi nuorille."* Yhden haastattelun mukaan nuoret ja tulevat sukupolvet eivät näe tuulivoimaa sellaisena *"peikkona"*, minä se vanhemmille sukupolville näyttäytyy. Tähän toinen haastateltu totesi, että kyllä nuoretkin pohjoiseen hakeutuessaan kokevat tuulivoiman alueen vetovoimaa heikentävänä tekijänä.

Tiestö

Tiestön suhteen nostettiin esille, että lisääntynyt tiestö lisää tieltä metsästämisestä ja ampumisen houkutusta. Tämä huoli koskee erityisesti muualta tulevia metsästäjiä, koska vastaavista tapauksista on valitettavaa kokemusta aiemmin. Tähän todettiin, että koska Hirvasjärven hankealue on yksityisten maanomistajien hallussa, ja maanomistajat voivat rajoittaa alueella metsästämistä esimerkiksi myöntämällä metsästyslupia vain paikallisten seurojen jäsenille. Tätä kautta tieltä ampumisen riskiä voidaan pienentää."

Tiestön suhteen nostettiin esille huoli, että mikäli tuotantoalueen läpikuljettava tie (Kuva 4) suljetaan rakennusvaiheen aikana, niin tästä koituu suurta haittaa paikallisille ihmisille. Tilaisuudessa nostettiin esille myös toive, että kartassa ruskealla näkyvä tienpätkä pidettäisiin aurattuna ympäri vuoden, sillä se helpottaisi suuresti paikallisten ihmisten matkustamista Kolarin kuntakeskukseen ja Rovaniemelle.

Sabotaasi

Esille nostettiin myös sabotoinnin vaara tuulivoimaloita kohtaan. Ruotsista nostettiin esimerkki, että maassa on väläytelty mahdollisuutta, että tuulivoimaloille johtavat tiet suljettaisiin sabotaausriskin vuoksi. Mikäli vastaava toteutuisi Suomessa, olisi tällä suuri vaikutus myös metsästykseseen.

Sähkönsiirto

Sähkönsiirron rakentamisen aiheuttamat vaikutukset metsästykselle arvioitiin suureksi. Vaikutusta nähtiin aiheutuvan erityisesti muutto- ja metsäkanalintujen osalta lintujen törmätessä linjoihin. Sähkönsiirtolinjoja pitäisikin pallottaa, jotta törmäyksiä saataisiin vähennettyä. Kaikkien sähkönsiirtoreittivaihtoehtojen alueilla metsästetään ja näillä alueilla *"--- ei kaikkia alueita ole hakattu paljaksi"*. Sähkönsiirtolinjoja on perinteisesti käytetty riistapeltoina. Tätä toivottiin myös Hirvasjärven tuulivoimahankkeen kohdalla eli lupaa riistapeltojen perustamiseen sähkönsiirtolinjan alle. Metsästyskokemusta suhteessa siirtolinjoihin

pohdittiin, että kun metsään lähtee, niin ajatus tällöin on kulkea metsässä, ei johtoaukealla: *"Ei se ole mukava nokipannupaikka johonkin sähkötolpan viereen"*. Toisaalta nostettiin esille, että sähkönsiirtolinjat ovat mainiota passipaikkoja hirvenmetsästyksessä, jos linjoille metsästystorneja voisi pystyttää.

Vuoropuhelun tärkeys

Haastatellut nostivat erittäin tarpeellisena asiana vuoropuhelun jatkumisen tärkeyden tuulivoimayhtiön ja metsästäjien kesken tulevaisuudessa. Keskeisimmiksi asioiksi, joista jatkossa haluttaisiin keskustella, ovat vastuuasiat eli mahdolliset vahinkolaukaukset tuulivoimaloita kohden, mahdolliset metsästysaikaiset rajoitukset niin rakentamis- kuin tuotantovaiheissa sekä se, kuinka lähellä tuulivoimaloita voi olla, jos niistä lentää jäätä päälle. Todettiin, että metsästysaika osuu juuri siihen aikaan vuodesta, jolloin vaarallista, tippuvaa jäätä voi kertyä tuulivoimaloiden lapoihin. Säännöllistä vuoropuhelua metsästäjien lisäksi toivottiin myös laajemmin alueen lähikyliin.

Metsästäjien kokemus on, että metsästysharrastusta kohtaan on nykyisin paljon vihamielisyyttä ja harrastusta painostetaan eri puolilta. Metsästysalueet ovat usean syyn tähden paljon pienentyneet. Näin ollen ikävänä asiana koetaan se, että tuulivoima vie metsästyspinta-alaa ja asettaa mahdollisia rajoituksia metsästykseseen: *"Tänä päivänä on vaikea saada pyyntilupaa niin, että se on kaikelle riistalle."*

Kompensaatiokeinot

Kompensaatiokeinoiksi ehdotettiin jo aikaisemmin mainittua uuden riistakolmion perustamista, jonka etsimisessä tuulivoimayhtiö auttaisi metsästäjiä. Samalla nykyinen riistakolmio haluttaisiin säilyttää verrokkikohteena: metsästäjät haluaisivat jatkaa nykyisen riistakolmion laskemista, jotta saataisiin tietoa, miten tuulivoimatuotanto on vaikuttanut heidän metsästysalueeseensa. Todettiin, että laskemista kannattaisi tehdä sekä rakentamisen aikana että itse tuotannon aikana. Kompensoiminen koettiin toisaalta vaikeaksi: *"Maata kun ei tehdä lisää."* Todettiin, että mikäli tuulivoimaa tulee alueelle, niin olisi tärkeää, että sen hyödyistä paikalliset metsästysseurat saisivat myös nauttia, ettei hyöty olisi tuulivoimayhtiön suuntaan vain yksipuolista.

6 Yhteenveto

Hirvasjärven tuulivoimahankkeen hankealueella toimii kaksi metsästysseuraa: Järvikylien Erä ry sekä Ruokojärven Erämiehet ry. Alueella metsästetään monipuolisesti hirviä, metsäkanalintuja, pienpetoja, jäniksiä, kauriita ja muuta riistaa. Hankealue kokonaisuudessaan on metsästyskäytössä, ja metsästyksellä ja riistanhoidolla on alueella tärkeä merkitys ja virkistysarvo. Metsästys ja kaikki harrastukseen liittyvä on hyvin tärkeä vapaa-ajan harrastus ja sosiaalisen kanssakäymisen muoto. Hirviä alueella on tällä hetkellä vähän viime vuosien ja vuosikymmenten runsaan metsästämisestä jälkeen, mutta sen sijaan metsäkanalintuja alueella on runsaasti.

Tuulivoimaloiden keskeisimmäksi negatiiviseksi vaikutukseksi metsästyksen kannalta arvioitiin tuulivoimaloiden vaikutus alueen luontoon ja riistaeläimiin. Erityisesti esitettiin huolta riistalajiston katoamisesta hankealueelta. Haastattelut pitivät varmana, että rakentamisvaiheen aikana riista alueelta tulee katoamaan, mutta epävarmaa on se, saapuuko riista takaisin tuotantovaiheen aikana. Todettiin, että eläimet ja riistakannat ajan saatossa ehkä tottuvat ääniin ja meluun, kun alue rauhoittuu rakentamisen jälkeen. Muualta on kuultu kokemuksia, että tuulivoimala-alueilta ovat hävinneet riistaeläimet kuten hirvet ja metsäkanalintukannat. Haastattelut korostivat, että kattavan kokemustiedon puuttuessa on vaikea arvioida etukäteen tuulivoimaloiden vaikutusta riistalajeihin.

Haastattelut totesivat, että alueen luonteen muuttuminen metsämaastosta tuulivoiman tuotantoalueeksi vaikuttaa erittäin heikentävästi metsästyskokemukseen. Esiin nostettiin huoli vastuukysymyksestä, jos vahinkolaukaus riistan ohi tapahtuu tuulivoimaloita kohden.

Haastattelussa kyseenalaistettiin vihreän siirtymän aitoutta siitä näkökulmasta, että ilmaston muutoksen hillitsemisen nimissä tehtävä työ voi vaikuttaa kielteisesti luonnon monimuotoisuuteen ja myös riistaeläimiin paikallisesti ja alueellisesti.

Haastattelut näkivät hyvänä asian ympäri vuoden auki pidettävät, tuotantoalueen läpi ajettavat, tiet. Toisaalta uusien teiden rakentamisen pelättiin lisäävän metsästysrikkomusten määrää (esim. tieltä ampuminen) erityisesti ulkopaikkakuntalaisten metsästäjien kohdalla.

Uuteen maastokäytävään vedettävän sähkönsiirtoreitin koettiin aiheuttavan yhtä lailla metsästämistä heikentäviä asioita kuin tuotantoalueenkin. Vaikutusta nähtiin aiheutuvan erityisesti muutto- ja metsäkanalintujen osalta

Hirvasjärven (Kolari) tuulivoimahankkeen metsästäjätapaminen ja ryhmähaastattelu

18.1.2024

lintujen törmätessä linjoihin. Sähkönsiirtolinjoja pitäisikin pallottaa, jotta törmäyksiä saataisiin vähennettyä. Sähkönsiirtolinjat myös pirstovat metsäalueita lisää. Hirvenmetsästyksen kannalta sähkönsiirtolinjat voivat toisaalta olla jopa hyvä asia ja helpottavat hirvien metsästystä. Sähkönsiirtolinjojen alle toivottiin voitavan perustaa riistapeltoja.

Kompensaatioasioista todettiin, että olisi reilua, että tuulivoimayhtiön lisäksi myös metsästäjät hyötyisivät jotenkin tuulivoima-alueesta. Säännöllisen, jatkuvan vuorovaikutuksen erityistä tärkeyttä metsästäjät korostivat tuulivoimayhtiön kanssa. Tuotantoalueella sijaitsee tällä hetkellä riistakolmio ja metsästäjät toivoivatkin tuulivoimayhtiön etsivän heille uuden riistakolmion yhteistyössä heidän kanssaan. Toisaalta riistalajiston laskemista nykyisellä riistakolmion alueella pidettiin tärkeänä jatkaa myös tuulivoimarakentamisen ja -toiminnan aikana, jotta saataisiin verrokkietoa siitä, miten tuulivoima on vaikuttanut alueen riistalajeihin.

Suomessa on toistaiseksi vähän tutkittua kokemukseen pohjaavaa tietoa tuulivoimaloiden vaikutuksista riistakantoihin ja metsästyskokemukseen. Kiinnostus asiaa kohtaan nousee uusien tuulivoimahankkeiden myötä. Aihepiiristä on käytettävissä muutamia, pääasiassa ulkomailla tehtyjä tutkimuksia, ja Luonnonvarakeskus on käynnistänyt myös tutkimushankkeen asian ympärille ja myös julkaissut asiasta.

Toteutuneiden tuulivoimahankkeiden vaikutuksista riistalajistoon ja metsästykseseen on tärkeä saada lisää tietoa. Lisäksi vaikutuksia on tarpeen seurata YVA-menettelyn ja hankkeen toteutumisen jälkeen. Olemassa olevia selvityksiä sekä tässä raportissa koottua metsästysseurojen paikallistietoa hyödynnetään Hirvasjärven tuulivoimahankkeen YVA-selostuksessa arvioitaessa hankkeen vaikutuksia riistalajistoon ja metsästykseseen.

7 Lähteet

Berger, J. 2007. Fear, human shields and the redistribution of prey and predators in protected areas. *Biology Letters* 3:620–623.

Coppes, J., Braunisch, V., Bollmann, K. et al. 2020. The impact of wind energy facilities on grouse: a systematic review. *J Ornithol* 161, 1–15.

George, S.L. & Crooks, K.R. 2006. Recreation and large mammal activity in an urban nature re-serve. *Biological Conservation* 133:107–117.

Helldin, J.O; Jung, J.; Neumann, W.; Olsson, M.; Skarin, A. & Wi demo, F. 2012. The impacts of wind power on terrestrial mammals - A synthesis. Report 6510, Swedish Environmental Protection Agency.

Łopucki, R., Klich, D. & Gielarek, S. 2017. Do terrestrial animals avoid areas close to turbines in functioning wind farms in agricultural landscapes? *Environ Monit Assess* 189, 343.

Lapin ELY-keskus 2023. Yhteysviranomaisen lausunto Hirvasjärven tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. https://www.ymparisto.fi/sites/default/files/documents/Yhteysviranomaisen%20lausunto%20arviointiohjelmasta_Hirvasj%C3%A4rven_tuulivoimapuisto.pdf

Sitowise Oy 2023. Hirvasjärven tuulivoimahanke - Ympäristövaikutusten arviointiohjelma. https://www.ymparisto.fi/sites/default/files/documents/2023_05_25_Hirvasj%C3%A4rvi_YVA_ohjelma-3.pdf

Skarin, A. & Åhman, B. 2014 Do human activity and infrastructure disturb domesticated reindeer? The need for the reindeer's perspective. *Polar Biol* 37, 1041–1054. <https://doi.org/10.1007/s00300-014-1499-5>

Tolvanen, A., Routavaara, H., Jokikokko, M. & Rana, P. 2023. How far are birds, bats, and terrestrial mammals displaced from onshore wind power development? A systematic review. *Biological Conservation*, Vol. 288.

